

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. X-493 2, 11, 14, 18, 21, 23, 26, 28, 35 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 28¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

2026 m.

Nr.

Pakeisto įstatymo tekstas	Pastabos, pasiūlymai, komentarai
1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas	
1. Pakeisti 2 straipsnio 29 dalį ir ją išdėstyti taip:	Nėra
„29. Vaikus globojanti šeima – sutuoktiniai ar vienas gyvenantis pilnametis asmuo, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrintys ar globojantys vaikus ar jais besirūpinantys.“	
2. Pakeisti 2 straipsnio 30 dalį ir ją išdėstyti taip:	Nėra
„30. Šiame įstatyme vartojama sąvoka „namų ūkis“ suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme. Kitos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvą įstatyme, Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatyme, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Lietuvos Respublikos šeimynų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).“	
2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas	
Pakeisti 11 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:	Nėra
„1. Savivaldybės tarybos nustatytais atvejais gali būti mokama	

piniginė išmoka – pagalbos pinigai:	
1) asmeniui (šeimai) – kai bendrąsias socialines paslaugas ir socialinę priežiūrą asmeniui (šeimai) veiksmingiau organizuoti pinigais;	
2) vaikus prižiūrintiems budintiems globotojams ar nuolatiniais globotojams – per globos centrą, su kuriuo yra sudaryta tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartis, vaikus globojančiai šeimai, šeimynai. Šiame punkte nurodytiems subjektams pagalbos pinigus moka savivaldybės, kurioje nustatytas likęs be tėvų globos vaikas, administracija.“	Pritariame siūlomam nuostatos pakeitimui, kuriuo aiškiau apibrėžiama, kad pagalbos pinigų mokėjimas siejamas su savivaldybe, kurioje nustatyta vaiko globa. Vis dėlto atkreipiame dėmesį, kad praktikoje išlieka skirtumų – nors minimalūs pagalbos pinigų dydžiai yra nustatyti, savivaldybės juos taiko nevienodai, o kai kuriais atvejais šios išmokos apskritai nėra skiriamos. Dėl to susidaro skirtingos sąlygos globėjams ir globojamiems vaikams, priklausomai nuo savivaldybės.
3 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas	
1. Pakeisti 14 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:	Nėra
„2) skiria lėšas, reikalingas socialinėms paslaugoms organizuoti ir teikti, socialinių paslaugų programoms ir projektams įgyvendinti, investicijoms į socialinių paslaugų plėtrą finansuoti;“.	
2. Papildyti 14 straipsnio 3 dalį 4 punktu:	Formuluotė nėra iki galo aiški ir yra dviprasmiška. Siekiant išvengti dviprasmiško nuostatos aiškinimo, įstatyme turi būti aiškiai nurodyta, kam šį nuostata taikoma ar tik savivaldybėje dirbantiems darbuotojams, vykdantiems socialinių paslaugų organizavimo funkcijas ar ir socialinių paslaugų įstaigose dirbantiems darbuotojams.
„4) organizuoja savivaldybės valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, vykdančių socialinių paslaugų teikimo organizavimą, profesinės kompetencijos tobulinimą.“	Siūloma alternatyvi įstatymo formuluotė (labiau atitinkanti savivaldos logiką) „4) organizuoja savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir vykdančių socialinių paslaugų organizavimo funkcijas, profesinės kompetencijos tobulinimą“ Toku atveju aiškiai apibrėžiama darbuotojų grupė, išvengiama interpretacijos, kad meras atsakingas už visų socialinių paslaugų sektoriaus darbuotojų kompetencijos ugdymą, išlaikoma logika

	tarp socialinių paslaugų planavimo funkcijų ir jas vykdančių specialistų kompetencijų.
3. Pripažinti netekusiu galios 14 straipsnio 5 dalies 4 punktą.	Nėra
4 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas	
Pakeisti 18 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:	Nėra
„8. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikio nustatymo, socialinių paslaugų skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo, jų organizavimo tvarka reglamentuojama socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos apraše.“	Imponuojantis straipsnio dalies pakeitimas nurodantis (tikėtina), kad bus parengtas vienas teisės aktas (Šios dienos galiojantis teisės akto įvardinimas yra „DĖL ASMENS (ŠEIMOS) SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIO NUSTATYMO, SKYRIMO IR ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠO, SENYVO AMŽIAUS ASMENS BEI SUAUGUSIO ASMENS SU NEGALIA SOCIALINĖS GLOBOS POREIKIO NUSTATYMO METODIKOS IR SOCIALINĖS GLOBOS POREIKIO VAIKUI SU NEGALIA NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO“
5 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas	
1. Pakeisti 21 straipsnio 12 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:	Nėra
„1) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją arba jai lygiavertę kvalifikaciją ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išklauses 40 akademinių valandų įžanginius mokymus, arba“.	
2. Papildyti 21 straipsnio 16 dalį 3 punktu:	Nėra
„3) organizuojant ir (ar) teikiant socialines paslaugas, siekiant užtikrinti socialines paslaugas teikiančių ir gaunančių asmenų saugumą, daryti garso ir vaizdo įrašus socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamoje socialinių paslaugų srities darbuotojo reagavimo į agresyviai besielgiančio (-ios) asmens (šeimos) elgesį tvarkoje nustatytais atvejais, vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/679 įtvirtintomis su asmens duomenų tvarkymu susijusiomis nuostatomis. Nepažeidžiant įstatymų garantuojamo asmens privataus gyvenimo neliečiamumo, asmens duomenų apsaugos reikalavimų ir siekiant įvertinti užfiksuotas aplinkybes, teisę susipažinti su garso ir vaizdo įrašuose esančiais asmens duomenimis turi tik pats asmuo (vienas iš suaugusių šeimos	

narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, teismas.“	
3. Papildyti 21 straipsnį 17 dalimi:	Nėra
„17. Už psichologinio, fizinio smurto naudojimą, grėsmės kėlimą socialinių paslaugų srities darbuotojo sveikatai ir (ar) gyvybei asmuo atsako Civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka. Socialinių paslaugų srities darbuotojo reagavimo į agresyviai besielgiančio (-ios) asmens (šeimos) elgesį tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.“	
6 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas	
1. Pakeisti 23 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:	Nėra
„3. Nuolatinis globotojas gali prižiūrėti likusį be tėvų globos vaiką, kuriam įstatymų nustatyta tvarka yra arba turi būti nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), su kuriuo jis nėra susijęs giminytės ryšiais ir kuriam būdingas bent vienas iš šių požymių: turi nesėkmingos laikinosios priežiūros, globos (rūpybos) arba įvaikinimo patirties (globėjo nušalinimas, atleidimas, tėvų valdžios ribojimas tėvams); turi sunkiai išgydomų ir (ar) nepagydomų raidos ir (ar) psichikos sutrikimų, negalių; piktnaudžiauja psichotropinėmis medžiagomis arba turi priklausomybių; turi funkcionavimo sunkumų (neadaptyvus elgesys, socialinis nusišalinimas, prisitaikymo mokykloje sunkumai ir mokyklos nelankymas, polinkis į savižudybę ir pan.); yra vyresnis kaip 10 metų; yra nepilnametis tėvas (motina) kartu su kuriuo (kuria) yra jo vaikas (vaikai); kartu su juo yra 2 ir daugiau jo broliai (seserys).“	
2. Pakeisti 23 straipsnio 4 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:	Nėra
„5) nuolatinis globotojas privalo turėti ne mažesnę kaip vienu metų vaiko globos (rūpinimo) ir (ar) budinčio globotojo veiklos ir (ar) socialinių paslaugų srities darbuotojo, socialinę globą vaikams teikiančioje socialinės globos įstaigoje, darbo patirtį.“	
3. Papildyti 23 straipsnio 4 dalį 6 punktu:	Nėra
„6) nuolatinis globotojas turi būti vieninteliu to paties namų ūkio	

nariu, vykdančiu nuolatinio globotojo veiklą.“	
7 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas	
Papildyti 26 straipsnio 6 dalį 3 punktu:	
„3) asmuo, studijuojantis aukštosios mokyklos socialinio darbo studijų programoje ir įgijęs ne mažiau kaip 150 socialinio darbo studijų programos kreditų bei turintis tai patvirtinantį aukštosios mokyklos išduotą studijų pažymėjimą. Šis pažymėjimas išduodamas vieną kartą ir galioja 3 metus nuo jo išdavimo datos.“	<p>STRAIPSNIO REDAKCIJA</p> <p>„3) asmuo, studijuojantis aukštosios mokyklos socialinio darbo studijų programoje ir įgijęs ne mažiau kaip 150 socialinio darbo studijų programos kreditų bei turintis tai patvirtinantį aukštosios mokyklos išduotą studijų pažymėjimą. Šis pažymėjimas išduodamas vieną kartą ir galioja 12 mėnesių nuo jo išdavimo datos.“</p> <p>SIŪLYMAS</p> <p>Numatytas 3 metų pažymėjimo galiojimo terminas yra pernelyg ilgas ir neatitinka studijų logikos bei socialinio darbo profesijos kvalifikacinių reikalavimų. Studentas, įgijęs 150 kreditų, paprastai būna paskutiniame studijų etape, todėl iki studijų baigimo dažniausiai lieka ne daugiau kaip vieni studijų metai. Trijų metų galiojimo laikotarpis sudarytų galimybę asmeniui ilgą laiką dirbti socialiniu darbuotoju net ir nutraukus studijas ar jų nebaigus, kas neatitiktų įstatymo tikslo užtikrinti kvalifikuotų specialistų teikiamų paslaugų kokybę. Be to, toks laikotarpis sudarytų prielaidas piktnaudžiavimui ir faktiškai sukurtų alternatyvų, su studijų baigimu nesusietą kelią dirbti socialiniu darbuotoju. Todėl tikslinga pažymėjimo galiojimo laiką sutrumpinti, siejant jį su realiu studijų užbaigimo laikotarpiu.</p> <p>PRIVALUMAI:</p> <p>Ši nuostata galėtų padėti spręsti socialinių darbuotojų trūkumo problemą, ypač regionuose ir socialinės globos įstaigose. Studentai, įgiję ne mažiau kaip 150 kreditų, jau būna baigę didžiąją studijų programos dalį, todėl gali pradėti taikyti įgytas žinias praktikoje. Ankstyvas įsitraukimas į profesinę veiklą padeda sukaupti patirties ir palengvina perėjimą iš studijų į darbo rinką. Tai taip pat gali didinti socialinio darbo studijų patrauklumą ir mažinti studijų nutraukimo riziką. Be to, toks modelis suteikia įstaigoms lankstesnes galimybes organizuoti darbą ir užtikrinti socialinių paslaugų tęstinumą.</p>

	GRĖSMĖS Leidimas dirbti socialiniu darbuotoju dar nebaigus studijų gali silpninti profesinės kvalifikacijos standartą ir mažinti socialinio darbo profesijos prestižą. Socialinis darbas susijęs su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis, todėl nepakankamai pasirengusių specialistų įtraukimas gali kelti paslaugų kokybės riziką. Taip pat atsiranda galimybė darbdaviams rinktis pigesnę darbo jėgą, pakeičiant kvalifikuotus specialistus studentais. Neaiškumų gali kilti ir dėl profesinės atsakomybės bei sprendimų priėmimo ribų. Ilgainiui tokia praktika gali silpninti socialinio darbo profesionalizacijos kryptį, kuri daugelyje Europos šalių grindžiama aukštų kvalifikacinių reikalavimų išlaikymu.
8 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas	
1. Pakeisti 28 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:	Nėra
„1. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją vykdo Lietuvos socialinio darbo taryba, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisija (toliau šiame straipsnyje – Etikos komisija).“	
2. Pripažinti netekusia galios 28 straipsnio 7 dalį.	Nėra
9 straipsnis. Įstatymo papildymas 28¹ straipsniu	
Papildyti Įstatymą 28 ¹ straipsniu:	Nėra
„28 ¹ straipsnis. Profesinės kompetencijos tobulinimą socialinių paslaugų teikimo ir teikimo organizavimo srityse vykdančių subjektų kompetencija	
Socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinktas juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys organizuoja ir (ar) vykdo socialinių darbuotojų, kitų socialinių paslaugų srities darbuotojų ir šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytų darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.“	
10 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas	
Pakeisti 35 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:	Nėra
„9. Kiekvienos savivaldybės taryba, vadovaudamasi mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu, turi patvirtinti savivaldybės	

gyventojų mokėjimo už tam tikrų rūšių socialines paslaugas tvarkos aprašą, kuriame būtų nustatyti mokėjimo už šias paslaugas dydžiai, atleidimo nuo mokėjimo už šias paslaugas sąlygos ir atvejai, pagalbos pinigų mokėjimo asmeniui (šeimai) ir vaikus prižiūrintiems budintiems globotojams ar nuolatiniais globotojams, vaikus globojančiai šeimai, šeimynai atvejai, finansinių galimybių vertinimo ir kitos sąlygos.“	
11 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas	
Pakeisti Įstatymo priedo 6 punktą ir jį išdėstyti taip:	Nėra
„6. 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR , su pakeitimais, padarytais 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1712 .“	
12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas	
1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalį ir 11 straipsnį, šio straipsnio 2–4 dalis, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.	Nėra
2. Šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalis įsigalioja 2026 m. gegužės 1 d.	Nėra
3. Socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 4 straipsnio, 5 straipsnio 2 ir 3 dalių įgyvendinamąjį teisės aktą.	Nėra
4. Savivaldybių tarybos iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 2 ir 10 straipsnių įgyvendinamąjį teisės aktą.	Nėra
5. Socialinės įtraukties koordinatoriams, priimtiems į šias pareigas Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 12 dalies 1 punkto pagrindu iki 2026 m. gruodžio 31 d., Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 12 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi iki 2029 m. gruodžio 31 d. Iki 2030 m. sausio 1 d. reikalingo išsilavinimo ir (ar) kvalifikacijos neįgiję asmenys atleidžiami iš socialinės įtraukties koordinatoriaus pareigų, o jeigu šiems asmenims 2030 m. sausio 1 d. iki	Nėra

<p>socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus likę ne daugiau kaip 5 metai, Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 12 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi.</p>	
<p>6. Asmenys, priimti į socialinio darbuotojo ar kito socialinių paslaugų srities darbuotojo pareigas Socialinių paslaugų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 3 punkto pagrindu, gali dirbti socialiniu darbuotoju ar kitu socialinių paslaugų srities darbuotoju tik turėdami galiojantį Socialinių paslaugų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą pažymėjimą. Iki šio pažymėjimo galiojimo termino pabaigos Socialinių paslaugų įstatyme nustatyto reikalingo išsilavinimo ir (ar) kvalifikacijos neįgiję asmenys atleidžiami iš socialinio darbuotojo ar kito socialinių paslaugų srities darbuotojo pareigų.</p>	<p>Numatytas 3 metų pažymėjimo galiojimo terminas yra pernelyg ilgas ir neatitinka studijų logikos bei socialinio darbo profesijos kvalifikacinių reikalavimų. Studentas, įgijęs 150 kreditų, paprastai būna paskutiniame studijų etape, todėl iki studijų baigimo dažniausiai lieka ne daugiau kaip vieni studijų metai. Trijų metų galiojimo laikotarpis sudarytų galimybę asmeniui ilgą laiką dirbti socialiniu darbuotoju net ir nutraukus studijas ar jų nebaigus, kas neatitiktų įstatymo tikslo užtikrinti kvalifikuotų specialistų teikiamų paslaugų kokybę. Be to, toks laikotarpis sudarytų prielaidas piktnaudžiavimui ir faktiškai sukurtų alternatyvų, su studijų baigimu nesusietą kelią dirbti socialiniu darbuotoju. Todėl tikslinga pažymėjimo galiojimo laiką sutrumpinti, siejant jį su realiu studijų užbaigimo laikotarpiu</p>